

Media: ΝΕΟΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΠΑΤΡΩΝ **Page:** 17 **Published at:** 29-12-2023

Author: **Surface:** 1070.19 cm² **Circulation:** 0

Subjects:

συνέντευξη

ΣΥΝΟΜΙΛΩΝΤΑΣ ΜΕ ΤΟΝ ΙΑΚΩΒΟ ΑΝΥΦΑΝΤΑΚΗ ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΑ ΤΟΥ ΝΟΥΒΕΛΑ «ΡΑΔΙΟΚΑΣΕΤΟΦΩΝΟ»

Πάτα ήσυχα το play

Συνέντευξη στον
Μιχάλη Παπαγεωργίου

Το τέλος της χρονιάς με βρήκε να γκρινιάζω για την ελληνική συγγραφική ένδεια του 2023. Λίγοι τίτλοι ήταν αυτοί που μου κίνησαν το ενδιαφέρον. Και ξάφνου μια σειρά εξαιρετικών βιβλίων έδωσε πνοή ανακούφισης. Η αρχή έγινε με το «Ραδιοκασετόφωνο» που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις «Πατάκι». Ο ήρωας του βιβλίου Ηλίας έχει σχεδόν τα πάντα στη ζωή του. Έναν γιο, μία πρώην γυναίκα, μία πρώην ερωμένη που ίσως ξαναγίνει νυν, ένα πανάκριβο αυτοκίνητο, τρία μαγαζιά, αρκετά σπίνια και πάρα πολλά χρήματα. Εδώ και λίγες ώρες, όμως, δεν έχει πατέρα. Αλλά αυτό δεν είναι κάτι που τον στενοχωρεί ιδιαίτερα. Μίλησα με τον συγγραφέα για την σωτηρία των αναμνήσεων, το άχθος της αποτυχίας και την επιρροή του Φαραντί.

Ο κεντρικός ήρωας του βιβλίου είναι αυτός που οι Αγγλοσάξονες χαρακτηρίζουν ως «Sympathetic Sinner», ο συμπαθής αμαρτωλός. Με τις παγαποντιές του, τα καλά και τα κακά του στη παλάντζα ενεργειών, αποφάσεων, συναισθημάτων. Εν τέλει, είμαστε όλοι αμαρτωλοί; Πως κτίστηκε ο κεντρικός ήρωας;

Ο Ηλίας χτίστηκε μέσα από μία υπόθεση: Ποιος θα ήταν σήμερα ένας απόλυτα αντιπροσωπευτικός άνθρωπος της εποχής μας. Ο Ηλίας αγαπάει τα όμορφα πράγματα, τις όμορφες γυναίκες, τα πολλά χρήματα, τις επιχειρήσεις του και είναι διατεθειμένος να κάνει τα πάντα για να είναι ευτυχομένος- όποιον και όσο κι αν πληγώσει τους άλλους.

Από την άλλη πώς μπορεί να είναι τελικά ο ίδιος ευτυχομένος αν καταστρέψει όλους τους άλλους γύρω του;

Τρεις γενιές, πατέρας - γιος. Δίπλα σου η σιδερώστρα του χρόνου προσπαθεί να ισιώσει τα τσαλακώματα. Πόσο δυσβάσταχτα είναι η «πατρική κληρονομιά»;

Έχω την αίσθηση μεγαλώνοντας πως όλα όσα κάνουμε κάπως ανάγονται (θετικά ή αρνητικά) σε όσα έχουμε ζήσει ως παιδιά, στη δική μας οικογένεια. Είναι η προσπάθεια είτε να παραλάβουμε αυ-

τά που είδαμε από τους γονείς μας, είτε να κάνουμε το ακριβώς αντίθετο. Κι αυτό είναι που συνειδητοποιεί και ο ίδιος ο Ηλίας κάποια στιγμή μέσα στο βιβλίο: «Σε όλη του τη ζωή τού ήταν εύκολο να παίρνει αποφάσεις- απλώς διάλεγε ό,τι δεν θα έκανε ο πατέρας του.»

Μυρωδιές ναφθαλίνης, παλιές αφίσες, ένα ραδιοκασετόφωνο από την εποχή που βάζαμε χαρτάκια στις άκρες της θύραςς TDK, για να μπορούμε να ξαναχογραφήσουμε. Οι αναμνήσεις που ανακαλούνται είναι σωτήριες λέμβοι, αιτίες για ψυχανάλυση, συγγραφικά δολώματα;

Όλη η λογοτεχνία είναι μία ανάμνηση. Η αφήγηση είναι η ανάκληση μιας ιστορίας που έχει ήδη συμβεί. Άρα ο μόνος τρόπος που έχω κι εγώ να γράψω είναι μέσα από τις δικές μου αναμνήσεις, αυτές από τις οποίες δεν μπορώ να ξεφύγω ή εκείνες που δημιουργώ τώρα με μόνο σκοπό να τις εντάξω σε ένα βιβλίο.

Υπάρχει μια σκηνή κηδείας στο βιβλίο που ο ήρωας κλαίει για τους «λάθος» λόγους. Με το μυαλό στον Καμύ, πόσο ξεβολεύτικες γράφονται αυτές τις γραμμές; Σε ρωτώ γιατί έκανα και τις δικές μου προβολές.

Αυτή η σκηνή δεν ήταν από τις πρώτες που έγραφα στο βιβλίο, αλλά είναι η σκηνή που συμπυκνώνει ολόκληρο το βιβλίο: Ένας άνδρας ταξιδεύει πίσω στο χωριό που γεννήθηκε για την κηδεία του πατέρα του αλλά το μόνο που σκέφτεται είναι τη νεαρή ερωμένη του που τον παράτησε-δικαίως- και πώς θα την κερδίσει πίσω. Δεν με ξεβόλεψε, λοιπόν, καθόλου αυτή η σκηνή γιατί δεν θα μπορούσε και να κάνει τίποτα άλλο ο Ηλίας εκείνη τη στιγμή.

Πρέπει να πω κάτι ακόμα, όμως. Έχω την αίσθηση ότι όλα όσα έχω γράψει είναι μια υποσημείωση στα βιβλία του Άπνταϊκ. Έχει λοιπόν εκείνος μία σκηνή στο Τρέχα, λαγέ που ο πρωταγωνιστής βρίσκεται στην κηδεία του μαρού παιδιού του και εκείνη τη στιγμή ξεχνάει για λίγο τη θλίψη του επειδή την προσοχή του μαγνιτίζει το σκίμα από το εσώρουχο μιας γυναίκας, όπως διαγράφεται κάτω από το φόρεμά της. Είχα βρει τόσο ευφυή αυτήν την ιδέα, μέσα στην ασέβεια και την πρωτοτυπία της, που μάλλον το κλάμα του Ηλία ήταν μία ασυνείδητη αναφορά.

Και στο προηγούμενό σου μυθιστόρημα αλλά για κάποιο λόγο, περισσότερο εδώ στις λίγες σελίδες του «Ραδιοκασετόφωνου» σκιαγραφείς τη γενιά σου (μας, συν λίγα χρόνια), με τρόπο λείο και σκληρό συνάμα. Από τι ύψος είναι φτιαγμένοι οι σημερινοί σαραντάρηδες;

Από υποχρεώσεις που δεν θα πραγματοποιήσουν ποτέ. Άνδρες και γυναίκες νιώθουμε την υποχρέωση να είμαστε τέλει και να αισθανόμαστε τέλεια χωρίς να υπάρχει καμία δυνατότητα να το πετύχουμε αυτό. Πρέπει να είμαστε καλοί γονείς, καλοί επαγγελματίες, καλοί εραστές, καλοί φίλοι, καλοί αθλητές, καλοί μάγειρες, καλοί σε όλα.

Οπότε και η τελική αποτυχία μας βαρβαίνει πολύ περισσότερο.

Επειδή είναι τόσο «ελέφαντας στο δωμάτιο» πως θα σε ρωτήσουν για αγαπημένα τραγούδια, μίλα μου για ταινίες. Αγαπημένα road movies ή οτιδήποτε από σελλιλόνι που επικινδυνώνει με τη νουβέλα σου.

Ανέφερανωρίτερα την επιρροή από τον Άπνταϊκ. Για μένα ο Ηλίας είναι το πώς θα φανταζόμουν τον «Λαγό» Άρμστρονκ στα σαράντα πέντε του, όταν δηλαδή τον πετυχαίνουμε στο Rabbit is rich, αν ζούσε στην Ελλάδα.

Οφείλω να αναφέρω, όμως, και κάτι ακόμα: Λίγο καιρό πριν ξεκινήσω να γράφω αυτό το βιβλίο είχα δει όλη τη φιλμογραφία του Λογκάρ Φαραντί και με είχε εντυπωσιάσει η τεχνική της αφήγησης που ακολουθεί στις ταινίες του: Στα πρώτα πέντε λεπτά σου έχει ήδη πει τι θα συμβεί σε ολόκληρη την ταινία: Ένας έφηβος πρέπει να σώσει από την εκτέλεση τον φίλο του, ένα ζευγάρι πρέπει να ολοκληρώσει τη διαδικασία του διαζυγίου του, ένας άνδρας πρέπει να βρει τρόπο να ξεπληρώσει τα χρέη που χρωστείει να βγει από τη φυλακή. Και στη συνέχεια, για οχτώ, εννάντα, εκατόν είκοσι λεπτά παρακολουθείς ως θεατής με πόσους τρόπους ανοίγεται αυτό το θέμα σε διαφορετικά επίπεδα.

Αυτό θέλησα να κάνω στο Ραδιοκασετόφωνο: Ένας άνδρας ταξιδεύει στο χωριό που γεννήθηκε με τον γιο του για την κηδεία του πατέρα του, αλλά στο μυαλό του έχει μόνο να μη μάθει η πρώην γυναίκα του τι έχει συμβεί. 📌